

IHOKOEPALAN OTTO HAAVAA SAIRASTAVALTA

TEKNINEN SUORITUS

Tavallisesti koepala otetaan stanssilla (yleisimmin 4 mm) tai veitsellä (nro 15). Syvissä, rasvakudokseen asti ulottuvissa, tai kokonaan poistettavissa muutoksissa tulisi käyttää veistä, samoin kuin vaskuliittiepäilyissä ja muissa epäselvissä haavaetiologioissa.

1. Ennen koepalanottoa iho **puudutetaan** infiltraatiopuudutuksella, useimmiten lidokaiini-adrenaliinipuuduteaineseoksella. Ennen puudutusta haava/muutos tulisi valokuvata, ja koepalanottokohta merkitä tussilla, sillä adrenaliinin aiheuttama vasokonstriktio muuttaa usein leesion ulkonäköä huomattavasti.
2. Puuduttamisen jälkeen koepala otetaan stanssilla tai veitsellä. **Iho leikataan aina kohtisuoraan.** Veitsellä ekskisiopalan pitkä akseli pyritään sijoittamaan ihon uurteiden suuntaisesti.
3. Koepalaan tulisi yleensä saada **ihon kaikki kerrokset** (myös ihonalaisrasvaa). Useimmiten stanssikoepalan joutuu irrottamaan pohjasta saksilla. Pohjan irroituksessa ihopalaa voi kohottaa varovasti atuloita tai taivutettua injektioneulaa apuna käyttäen, mutta ihopalan puristelua tulisi välttää.
4. Ihokoepala laitetaan formaliinia sisältävään purkkiin, joka merkitään potilaan nimellä/nimitarralla. Jos otetaan useita koepaloja, näytteet tulee numeroida ja jokainen pala laitetaan omaan purkkiinsa.
5. Yleensä koepalanottokohta suljetaan yksinkertaisin ompelein liiallista kiristystä välttämällä. Ompeleiden poisto normaaliin tapaan. Stanssi- ja biopsioissa ompeleen sijasta voi useimmiten käyttää spongostonia tai ferrikloridia.
6. **Patologille tehtävässä pyynnössä huomioitava:**
  - Riittävät esitiedot: ikä, merkittävät pitkäaikaissairaudet ja lääkitykset (kuten immunosuppressiivinen lääkitys), ihomuutoksen/haavan kesto, muutoksen ulkonäkö ja sen aiheuttamat oireet, hoito, koepalan ottokohta sekä kliinisen kuvan perusteella epäillyt diagnoosit.
  - Pyynnön kiireellisyys: Useimmiten pyyntö tehdään kiireettömästi, mutta melanooma- ja okasolusyöpäepäilyissä pyyntö tehdään kiireellisenä samoin kuin silloin, kun vastauksen saanti viikon kuluessa katsotaan hoidollisesti tarpeelliseksi.

PATOLOGIN VASTAUKSEN TULKINTA

Patologin antama vastaus koepalasta tulee aina suhteuttaa kliiniseen kuvaan. Mikäli koepalan histopatologinen diagnoosi ei vastaa kliinistä kuvaa, on aiheellista keskustella patologin kanssa löydöksestä, harkita toistettua koepalaa tai erikoissairaanhoidon lähettämistä.